

zatis, viscositatis, friabilitatis, ariditatis &c. Reliqua determinatiora sunt, qualitatatum nempe (2) *Gustabilium*, quæ generali vocabulo dicuntur *Sapores* (3) *Olfactibilium*, quæ communi nomine vocantur *Odores*. (4) *Visibilium* tum primæ, *Lucis*, cui opponitur *Umbra*, tum secundarum, quæ generaliter appellantur *Colores*: (5) *Audibilium*, uno verbo *Soni* dictarum. Quæ omnia adhuc in generali seu communi parte pertractat Philosophia Naturalis.

Quæ omnes
hæc considerantur

§. 21. Sicut autem inter omnes sensus nobilissimi sunt & præstantissimi, *Visus*, & *Auditus*; ita licet reliquorum sensuum qualitates singulorum singulis membris peculiaribus, quousque fieri potest, in generali Physicâ tradantur, (præsertim quod qualitates tactiles concernit, & quidem primas, quarum scientia specioso quodam invento, quod *Thermoscopium* dicimus, non ita pridem locupletata est à veris Naturæ Consultis: Secundæ qualitates tactiles in genere nullam difficultatem habent: Sapores & Odores specialem magis in hoc vel illo corpore, quam generalem merentur considerationem) præstantissimæ tamen omnium sunt scientiæ *Lucis* & *Sonorum*, quarum illa *Optica* dicitur, hæc *Musica*.

Primario
tamen

(1) In Opticâ

§. 22. Est autem *Optica*, *Scientia Lucis*, quæ radiorum per *Diaphanum* in res aspectabiles incidentium naturam & affectiones scrutatur, *Colorum* causas & varietatem evolvit, qualitatem & quantitatem rerum aspectibilium quatenus talium perveſtigat, atque ita generalem hanc Corporis naturalis qualitatem, *Lucem*, & *Umbras*, cum annexâ pelluciditate scientificè tradit. Quod autem structuram *Oculi* concernit, & quomodo species visibiles, postquam retinæ sunt impressæ, per nervos opticos transferantur ad sensum communem, illud præcisè spectat ad *Zoologiam* inferiùs tradendam; in antecessum tamen institutis quibusdam experimentis, ea, quibus ad hujus nobilissimæ scientiæ complementum & ornamentum indigemus, eadem operâ simul adducimus, ut quænam & quanta sit utilitas, quæ ex *Physica* generali in specialem redundet, quasi aliud agendo simul innuamus.

Lux & Umbra,

præciso sensorio

§. 23.